

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декаан факультету управління,
адміністрування та туризму

Євгеній РУДНІЧЕНКО

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економіка підприємства

Назва дисципліни

Галузь знань – G Інженерія, виробництво та будівництво

Спеціальність – G8 Матеріалознавство

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма – Триботехнічне матеріалознавство

Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС, **Шифр дисципліни** ОФП.20

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (фахової підготовки)

Факультет – Управління, адміністрування та туризму

Кафедра – Менеджменту та адміністрування

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
			Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття					Самостійна робота студента, в т.ч. ІРС			Залік	Іспит
					Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	4	8	5,0	150	50	24		26		100			+	
З	4	8	5,0	150	14	6		8		136			+	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Триботехнічне матеріалознавство» за спеціальністю G8 «Матеріалознавство»

Робоча програма складена Геннадієм КАПІНОСОМ канд. екон. наук, доц.

Схвалена на засіданні кафедри Менеджменту та адміністрування

Протокол від 29.08.2025 року № 1

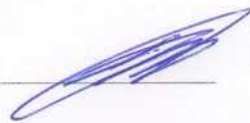
Зав. кафедри Ніла ТЮРІНА

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету управління, адміністрування та туризму

Голова вченої ради факультету Євгеній РУДНІЧЕНКО

Хмельницький 2025

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ім'я, ПРИЗВИЩЕ
Завідувач кафедри трибології, автомобілів та матеріалознавства	Факультет інженерії, транспорту та архітектури		Олександр ДИХА
Гарант освітньо-професійної програми «Триботехнічне матеріалознавство»	Факультет інженерії, транспорту та архітектури		Павло КАПЛУН
Декан	Факультет інженерії, транспорту та архітектури		Олег ПОЛІЩУК

3. Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна «Економіка підприємства» є однією з обов'язкових дисциплін для майбутніх фахівців-механіків і займає провідне місце у фаховій підготовці здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, очної (денної) (далі – денної) та заочної форм здобуття вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Триботехнічне матеріалознавство» в межах спеціальності G8 «Матеріалознавство». Дисципліна охоплює всі ключові розділи прикладної економіки, організації та забезпечення ефективного господарювання на рівні структурної ланки суспільного виробництва – підприємства, а також вивчення умов і факторів, які забезпечують досягнення найкращих результатів при оптимальних затратах сукупної праці.

Економіка підприємства розглядається як наука про ефективність виробничої діяльності, шляхи і методи досягнення підприємством найкращих результатів за умови найменших витрат. Вона спирається не тільки на власну логіку та зміст, а й на основні методологічні положення суміжних дисциплін (економічної теорії, макро- та мікроекономіки, менеджменту, статистики, маркетингу, обліку тощо).

Пререквізити – вища математика, інформатика.

Постреквізити – кваліфікаційна робота.

Відповідно до освітньо-професійної програми дисципліна сприяє забезпеченню:

компетентностей: ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з розробкою, застосуванням, виробництвом та випробуванням металевих, неметалевих та композиційних матеріалів та виробів на їх основі у професійній діяльності та у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів фізики, хімії та механічної інженерії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов; ЗК.1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК.02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; ЗК.03. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; ЗК.04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми; ЗК.05. Здатність приймати обґрунтовані рішення; ЗК.06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації; ЗК.10. Здатність працювати автономно; ЗК.11. Здатність працювати в команді; ЗК.12. Прагнення до збереження навколишнього середовища; ЗК.13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; ЗК.14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя; ФК.01. Здатність застосовувати відповідні кількісні математичні, фізичні і технічні методи і комп'ютерне програмне забезпечення для вирішення інженерних матеріалознавчих завдань; ФК.02. Здатність забезпечувати якість матеріалів та виробів; ФК.03. Здатність ефективно використовувати технічну літературу та інші джерела інформації в галузі матеріалознавства; ФК.04. Здатність працювати в групі над великими інженерними проєктами у сфері матеріалознавства; ФК.05. Здатність застосовувати системний підхід до вирішення інженерних матеріалознавчих проблем; ФК.06. Здатність використовувати практичні інженерні навички при вирішенні професійних завдань; ФК.07. Здатність застосовувати знання і розуміння наукових фактів, концепцій, теорій, принципів і методів, необхідних для підтримки діяльності в сфері матеріалознавства; ФК.08. Здатність застосовувати знання і розуміння міждисциплінарного інженерного контексту і його основних принципів у професійній діяльності; ФК.13. Здатність враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні та комерційні міркування, що впливають на реалізацію технічних рішень; ФК.14. Здатність дотримуватися професійних і етичних стандартів; УК.3. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні матеріали і технології для забезпечення високої зносостійкості, надійності та довговічності машин і механізмів; **програмних результатів навчання:** ПРН 18. Виявляти, формулювати і вирішувати матеріалознавчі завдання відповідно до спеціальності; розуміти важливість нетехнічних (суспільство, здоров'я і безпека, охорона навколишнього середовища, економіка, промисловість) обмежень; ПРН 24. Знати технічні характеристики, умови роботи, застосування виробничого обладнання для обробки матеріалів та контрольно-вимірювальних приладів; ПРН 25. Знати основні групи матеріалів та здатність обґрунтовано здійснювати їх вибір для конкретного використання; ПРН 26. Знати осно-

вні технології виготовлення, оброблення, випробування матеріалів та умов їх застосування; ПРН 27. Знати принципи, методи та нормативну базу стандартизації, сертифікації й акредитації матеріалів та виробів з них; ПРН 28. Уміти характеризувати українську національну ідентичність та її ознаки; використовувати способи та методи психологічної саморегуляції й допомоги, засоби забезпечення безпеки/самобезпеки в умовах надзвичайних ситуацій, надавати домедичну допомогу.

Метою вивчення дисципліни «Економіка підприємства» є засвоєння комплексу спеціальних знань і набуття практичних навичок з оцінки та прогнозування показників господарської діяльності підприємства з урахуванням чинників зовнішнього і внутрішнього середовища його функціонування.

Предметом навчальної дисципліни «Економіка підприємства» є виявлення конкретних форм прояву економічних законів і закономірностей функціонування та розвитку суспільного виробництва у господарській діяльності підприємства.

Дисципліна «Економіка підприємства» включає вивчення: теорії та практики господарювання на рівні підприємства; конкретних форм і методів господарювання, принципів формування і використання виробничого потенціалу; взаємодії всіх видів ресурсів; організації та ефективності господарсько-комерційної діяльності підприємства.

Основні завдання дисципліни:

- вивчення основних економічних категорій та економічних основ діяльності підприємства;
- опанування студентами основних розділів прикладної економіки;
- ознайомлення з методами організації ефективного господарювання на рівні підприємства;
- засвоєння наукових основ і шляхів підвищення ефективності виробництва та економії ресурсів на підприємстві;
- засвоєння методів техніко-економічного обґрунтування і оптимізації технічних та організаційних рішень на підприємстві;
- здобуття знань з оцінки ефективності науково-дослідних, проектних, конструкторських, технологічних робіт і заходів з удосконалення організації виробництва, праці, управління.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен вміло *використовувати* понятійний апарат; *володіти здатністю* до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; *знати* теоретичні ринкові закономірності та основи побудови економічного механізму роботи підприємства, складові його ресурсного потенціалу, *використовувати* методику його оцінки та шляхи підвищення ефективності використання на практиці; *проявляти визначеність та наполегливість* щодо поставлених завдань і взятих обов'язків; *володіти* навичками використання інформаційних і комунікаційних технологій; *володіти* здатністю діяти соціально відповідально та свідомо; *володіти* здатністю проводити технологічну і техніко-економічну оцінку ефективності використання нових технологій і технічних засобів; *уміти оцінювати* техніко-економічну ефективність виробництва; *застосовувати* теорії та методи економічної науки для розв'язання складних спеціалізованих задач триботехнічного матеріалознавства; *виявляти, формулювати і вирішувати* матеріалознавчі завдання відповідно до спеціальності; *розуміти важливість* нетехнічних (суспільство, здоров'я і безпека, охорона навколишнього середовища, економіка, промисловість) обмежень; *знати* основні групи матеріалів та здатність обґрунтовано здійснювати їх вибір для конкретного використання; *знати* принципи, методи та нормативну базу стандартизації, сертифікації й акредитації матеріалів та виробів з них.

4. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	практ. заняття	СРС	лекції	практ. заняття	СРС
Восьмий семестр						
Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання	2	2	11	2	4	15
Тема 2. Основні виробничі фонди підприємства. Виробнича потужність	4	4	11			15
Тема 3. Нематеріальні ресурси та активи підприємства	2	2	11			15
Тема 4. Оборотні фонди та оборотні кошти підприємства	2	2	11			15
Тема 5. Персонал і продуктивність праці на підприємстві	2	2	11	4	4	15
Тема 6. Оплата праці на підприємстві	4	4	11			15
Тема 7. Витрати виробництва та собівартість продукції	4	4	11			15
Тема 8. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	2	2	11			15
Тема 9. Економічна ефективність діяльності підприємства	2	4	12			16
Разом:	24	26	100	6	8	136

5. Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

Перелік лекцій для студентів денної форми здобуття освіти

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
Восьмий семестр		
1.	Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання Поняття економіки як науки. Теоретична і прикладна галузі економічної науки. Предмет економіки підприємства. Структура і зміст дисципліни. Зв'язок з іншими науками. Сутність поняття «підприємство», його цілі, завдання. Класифікація підприємств, Об'єднання підприємств. Особливості діяльності підприємств. <i>Література: [2] с.12-27; [5] с.10-30.</i>	2
2.	Тема 2. Основні виробничі фонди підприємства. Виробнича потужність Поняття виробничих фондів. Економічна сутність, класифікація та структура основних фондів. Методи оцінки основних фондів: первісна, відновна, повна і залишкова вартість. Ліквідаційна вартість. Види зносу основних фондів. Методика їх визначення. Техніко-економічне старіння (моральний знос) першого та другого роду. Амортизація основних фондів, методи амортизації, норми амортизації. Пока-	4

	знижки використання основних фондів. Напрямки інтенсифікації відтворення та шляхи покращання використання основних фондів та виробничих потужностей промислового підприємства. Поняття виробничої програми, її формування та методи виміру: натуральний, трудовий, вартісний (грошовий). Сутність виробничої потужності промислового підприємства, її види: проектна, поточна та резервна. Чинники, що формують виробничу потужність та методика її розрахунку. Баланс виробничої потужності. <i>Література: [1] с.64-87; [5] с.234-266.</i>	
3.	Тема 3. Нематеріальні ресурси та активи підприємства Поняття і види нематеріальних ресурсів: об'єкти промислової та інтелектуальної власності. Нематеріальні активи: право на об'єкти промислової власності, авторське право, право на користування іншими нематеріальними ресурсами, право на користування землею та іншими природними ресурсами, організаційні витрати на створення автотранспортного підприємства. Ліцензійна угода. Види ліцензій та розрахунків за них. Оцінка та строки зносу нематеріальних активів, їх амортизація. <i>Література: [4] с.199-222; [5] с.266-271.</i>	2
4.	Тема 4. Оборотні фонди та оборотні кошти підприємства Поняття оборотних виробничих фондів. Склад та структура оборотних коштів промислового підприємства. Нормування обігових коштів. Обчислення нормативів оборотних коштів в окремих їхніх елементах (виробничих запасах, незавершеному виробництві, витратах майбутніх періодів, залишках готової продукції). Показники та шляхи покращення використання оборотних коштів. <i>Література: [2] с.225-241; [3] с.159-176; [4] с.176-199.</i>	2
5.	Тема 5. Персонал і продуктивність праці на підприємстві Склад та структура персоналу агропромислового підприємства. Управління персоналом. Фактори впливу на формування трудових ресурсів. Явочна, облікова та середньооблікова чисельність працюючих на промисловому підприємстві. Показники оцінки персоналу. Визначення чисельності кадрів. Підготовка кадрів (кадрова політика) та система управління персоналом. Методи оцінки та добору працівників. Закордонний досвід управління кадрами фірми. Визначення продуктивності праці, методи вимірювання та показники продуктивності праці. Трудомісткість продукції, поняття нормування праці. Показники та методи вимірювання продуктивності праці. Визначення впливу окремих факторів на продуктивність праці. Динаміка та резерви підвищення продуктивності праці на автотранспортного підприємствах. <i>Література: [1] с.100-130; [2] с.256-293.</i>	2
6.	Тема 6. Оплата праці на підприємстві Соціально-економічна суть заробітної плати, її функції. Номінальна і реальна, основна і додаткова, мінімальна заробітна плата. Тарифна система оплати праці, доплати і надбавки. Форми і системи заробітної плати на агропромисловому підприємстві. <i>Література: [1] с.147-192; [2] с.301-329; [4] с.111-132.</i>	4
7.	Тема 7. Витрати виробництва та собівартість продукції Собівартість продукції як комплексний економічний показник. Класифікація витрат підприємства за різними ознаками. Елементні та комплексні, прямі та непрямі, умовно-постійні та змінні витрати. Кошторис виробництва. Економічні елементи операційних витрат. Калькулювання та його місце в економічних розрахунках. Типова номенклатура калькуляційних статей витрат. Ме-	4

	тодика обчислення окремих статей калькуляції. Види та показники собівартості. Резерви та шляхи зниження собівартості продукції. Методика розрахунку економії від зниження собівартості. <i>Література: [1] с.318-340; [2] с.412-445; [4] с.246-292.</i>	
8.	Тема 8. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства Фінансові ресурси підприємства. Економічна сутність доходу та прибутку підприємства. Види прибутку та методи його визначення. Визначення рентабельності. Показники рентабельності: рентабельність застосовуваних ресурсів (капіталу) і рентабельність продукції (витрат на її виробництво). Оцінка фінансово-економічного стану підприємства. <i>Література: [1] с.355-386; [2] с.493-521; [3] с.296-319.</i>	2
9.	Тема 9. Економічна ефективність діяльності підприємства Поняття ефективності діяльності підприємства. Змістова характеристика видів ефективності. Критерії та показники економічної ефективності виробництва. Система показників загальної ефективності діяльності підприємства. Оцінка соціальної ефективності діяльності. Порівняльна економічна ефективність витрат. Напрямки підвищення економічної ефективності. <i>Література: [1] с.379-386; [2] с.505-508; [3] с.319-323.</i>	2
Разом:		24

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми здобуття освіти

Номер лекції	Тема лекцій	Кількість годин
Восьмий семестр		
1.	Поняття економіки як науки. Теоретична і прикладна галузі економічної науки. Предмет економіки підприємства. Структура і зміст дисципліни. Підприємство як суб'єкт господарювання. Виробнича програма і виробнича потужність. Основні виробничі фонди підприємства та їх відновлення. Нематеріальні ресурси та активи. Оборотні фонди та оборотні кошти підприємства. Показники ефективності використання оборотних коштів. <i>Література: [2] с.12-27, [5] с.10-30; [1] с.64-87, [5] с.234-266; [4] с.199-222, [5] с.266-271; [2] с.225-241, [3] с.159-176, [4] с.176-199.</i>	2
2.	Персонал підприємства. Управління персоналом. Продуктивність праці працівників. Методи вимірювання та показники продуктивності праці. Організація оплати праці та її матеріальне стимулювання на підприємстві. Форми і системи заробітної плати. Витрати виробництва та собівартість продукції. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства. Економічна ефективність промислового виробництва. <i>Література: [1] с.100-130, [2] с.256-293; [1] с.147-192, [2] с.301-329, [4] с.111-132; [1] с.318-340, [2] с.412-445, [4] с.246-292; [1] с.355-386, [2] с.493-521, [3] с.296-319; [1] с.379-386, [2] с.505-508, [3] с.319-323.</i>	4
Разом:		6

5.2 Зміст практичних занять

Перелік практичних (семінарських) занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ практичного заняття	Тема практичного заняття	Кількість годин
Восьмий семестр		
1	Підприємство як суб'єкт господарювання <i>Література: [2] с.12-27; [5] с.10-30.</i>	2
2	Основні виробничі фонди підприємства <i>Література: [1] с.64-87; [5] с.234-266.</i>	4
3	Оборотні фонди та оборотні кошти підприємства <i>Література: [2] с.225-241; [3] с.159-176; [4] с.176-199.</i>	2
4	Нематеріальні ресурси та активи. Персонал підприємства <i>Література: [4] с.199-222; [5] с.266-271.</i>	2
5	Продуктивність праці на підприємстві <i>Література: [1] с.100-130; [2] с.256-293.</i>	2
6	Мотивація та оплата праці працівників підприємства <i>Література: [1] с.147-192; [2] с.301-329; [4] с.111-132.</i>	4
7	Витрати виробництва та собівартість продукції <i>Література: [1] с.318-340; [2] с.412-445; [4] с.246-292.</i>	4
8	Фінансово-економічні результати діяльності підприємства. Прибуток і рентабельність <i>Література: [1] с.355-386; [2] с.493-521; [3] с.296-319.</i>	2
9	Економічна ефективність діяльності підприємства <i>Література: [1] с.379-386; [2] с.505-508; [3] с.319-323.</i>	4
Разом:		26

Перелік практичних занять для студентів заочної форми здобуття освіти

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
Восьмий семестр		
1.	Підприємство як суб'єкт господарювання <i>Література: [2] с.12-27; [5] с.10-30.</i> Основні виробничі фонди підприємства <i>Література: [1] с.64-87; [5] с.234-266.</i> Оборотні фонди та оборотні кошти підприємства <i>Література: [2] с.225-241; [3] с.159-176; [4] с.176-199.</i> Нематеріальні ресурси та активи. Персонал підприємства <i>Література: [4] с.199-222; [5] с.266-271.</i>	4
2.	Продуктивність праці на підприємстві <i>Література: [1] с.100-130; [2] с.256-293.</i> Мотивація та оплата праці працівників підприємства <i>Література: [1] с.147-192; [2] с.301-329; [4] с.111-132.</i> Витрати виробництва та собівартість продукції <i>Література: [1] с.318-340; [2] с.412-445; [4] с.246-292.</i> Фінансово-економічні результати діяльності підприємства. Прибуток і рентабельність <i>Література: [1] с.355-386; [2] с.493-521; [3] с.296-319.</i>	4
Разом:		8

5.3 Зміст самостійної (у т. ч. індивідуальної) роботи здобувача вищої освіти

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, виконанні індивідуальних завдань, тестування з теоретичного матеріалу тощо. Студенти *заочної* форми здобуття освіти виконують також контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний студент отримує на кафедрі у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка кафедри у Модульному середовищі для навчання, де розміщені робоча програма дисципліни, варіанти контрольних робіт та необхідні матеріали з її навчально-методичного забезпечення та контролю результатів навчання.

Зміст самостійної роботи студентів *денної* форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	К-ть годин
Восьмий семестр		
1	Опрацювання лекційного матеріалу теми №1, підготовка до практичного заняття №1 та поточного контролю за матеріалами теми №1	11
2	Опрацювання лекційного матеріалу теми №2, підготовка до виступу на практичному занятті №2 та проходження тестування	11
3	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу теми №3, підготовка до виступу на практичному занятті №3 та проходження тестування	11
4	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу теми №4, підготовка до виступу на практичному занятті №4 та підготовка до тестового контролю за модулем I (з тем №№1-4) у MOODLE	5
5	Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу з тем №1-4, підготовка до проходження тестового контролю за модулем I (з тем №1-4) у модульному середовищі для навчання	6
6	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу теми №5, підготовка до проходження тестування та виконання індивідуальної домашньої роботи	11
6	Опрацювання лекційного матеріалу теми №6, підготовка до поточного контролю на практичному занятті №6, виконання практичних завдань, проходження тестування за темою №5	5
7	Опрацювання лекційного матеріалу теми №6, виконання практичних завдань, підготовка до виступу на практичному занятті, проходження тестування	6
8	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу теми №7, підготовка до колоквіуму і тестування на практичному занятті	11
9	Опрацювання лекційного матеріалу теми №8, виконання індивідуальної домашньої роботи, підготовка до виступу на практичному занятті, проходження тестування	11
10	Опрацювання лекційного матеріалу теми №9 підготовка до виступу на практичному занятті та до тестового контролю	4
11	Опрацювання лекційного матеріалу з тем №5-9, підготовка до виступу на практичному занятті та до тестового контролю за модулем II (з тем №1-4) у модульному середовищі для навчання	4

12	Опрацювання лекційного матеріалу з усієї дисципліни (теми №1-9), підготовка до виступу на практичному занятті та до тестового контролю	4
	Разом:	100

Зміст самостійної роботи здобувачів вищої освіти, які навчаються за **заочною** формою здобуття вищої освіти, полягає у виконанні у повному обсязі усіх видів робіт відповідно до робочої програми навчальної дисципліни, зокрема: самостійна робота над засвоєнням теоретичного матеріалу; виконання контрольних робіт та інших індивідуальних завдань, передбачених робочою програмою; підготовка до поточного та семестрового контролів в період проведення екзаменаційних сесій тощо. Детальніше програма дисципліни та завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти, які поєднують навчання з виробництвом, викладено у Методичних рекомендаціях з дисципліни для цієї категорії здобувачів.

6. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: лекції (з використанням методів проблемного та інтерактивного навчання і візуалізації); практичні заняття (бесіда, демонстрування, розв'язування задач, аналіз проблемних ситуацій, пояснення, дискусія тощо), самостійна робота (робота над засвоєнням теоретичного матеріалу, виконання індивідуальних домашніх завдань, підготовка до поточного та підсумкового контролю тощо).

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації (словесні (пояснення, дискусія, консультування), практичні (інструктування, розв'язування задач), наочні (демонстрування, ілюстрування, спостереження); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності (методи проблемного викладу, частково пошукові, дослідницькі); методи стимулювання і мотивації учіння, інтерактивні; метод аналізу конкретних ситуацій з використанням технологій візуалізації, інформаційно-комунікаційних та технології дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

Процес навчання має за мету оволодіння студентами спеціальною термінологією, набуття ними практичних навичок з побудови економічного механізму роботи підприємства, його раціональної структури, визначення складових ресурсного потенціалу та пошуку шляхів ефективності діяльності підприємства загалом.

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування на практичному занятті;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу з теми;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (розв'язування задач, участь у обговоренні ситуацій, самостійні роботи);
- колоквіум;
- виконання домашніх завдань.

Семестровий контроль проводиться у формі заліку. При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю (за результатами роботи на практичних заняттях, а також контрольних заходів). Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю поки не виконає весь обсяг, передбачений робочою програмою для цього виду роботи. Здобувач вищої освіти, який не склав залік, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення

про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу, встановленого для кожної структурної одиниці) з усіх видів поточного контролю за умови повного виконання програми дисципліни вважається таким, що склав залік. Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється на останньому занятті у семестрі.

8. Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в он-лайн режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичного заняття (вивчення теоретичного матеріалу з теми, підготовку до усного опитування, активно працювати на занятті, розв'язувати задачі, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. У якості ІДЗ здобувач може підготувати реферат або тези доповіді на конференцію за однією з тем навчальної дисципліни при дотриманні узгоджених з викладачем термінів його виконання.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах (<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/ekonomika-dlya-vsih/>, <https://finacademy.net/ua/webinars>), які сприяють формування компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

9. Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю)

після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. Здобувач за умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, підсумковим контролем для якої є залік, може набрати до 100 балів. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного контролю набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в залікову відомість, а також до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів *денної* форми здобуття освіти у 8 семестрі

Аудиторна робота				Контрольні заходи			Самос- тійна робота	Семест- ровий контроль
Восьмий семестр								
Практичні заняття (мінімум – 4 контрольні точки)				Тестовий контроль:		Коло- квіум	ІДЗ*	Залік
1-2	3-4	5-6	7-9	T*1-4	T*6-9		T*2, T6	
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)								
6-10	6-10	6-10	6-10	3-5	3-5	24-40	6-10	За рей- тингом
24-40				6-10		24-40	6-10	60-100**

Примітка: *ІДЗ – індивідуальне домашнє завдання; T* – тема навчальної дисципліни;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів *заочної* форми здобуття освіти

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота					Семестровий контроль
Восьмий семестр								
Практичне заняття			Контрольна робота		Тестовий контроль			Залік
1	2	3	Якість виконання	Захист роботи	T1-4	T5-9	Підсумковий тест	
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)								
3-5	3-5	3-5	12-20	3-5	6-10	6-10	24-40	За рейтингом
9-15			15-25		12-20		24-40	60-100

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами *заочної* форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання трьох завдань – два теоретичних і одне – практичне (розв'язок задачі). Кількість завдань у контрольній роботі залежно від особливостей дисципліни визначає кафедра. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якість її виконання та захист, кожен з цих показників оцінюються максимально: кожне з теоретичних завдань – 5 балами, практичне завдання 10 балами, загальна максимальна сума балів становить 20. Критерії оцінювання контрольної роботи:

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретичне питання № 1	3	4	5
Теоретичне питання № 2	3	4	5
Практичне завдання	6	8	10
Всього балів	12	16	20

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (12 балів) та максимального (20 балів), знаходиться в межах 13-19 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням нижченаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при розв'язуванні задач; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань, вміє аналізувати форми звітності та розраховувати необхідні економічні показники для ухвалення управлінських рішень. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання струк-

	тури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 12 балів, максимальний – 20 балів). При підготовці тез доповідей на конференцію у якості ІДЗ здобувач вищої освіти отримує максимальний бал (20) за його виконання.

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з двох тестів, передбачених робочою програмою, складається з 20 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 10.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач денної форми здобуття освіти залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 3 до 5 балів:

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	0-11	12-14	15-17	18-20
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-72	73-89	90-100
Кількість отриманих балів	0	3	4	5

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тестовий контроль здобувач заочної форми здобуття освіти залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 6 до 10 балів:

Таблиця – Розподіл балів залежно від наданих правильних відповідей на тестові завдання контролю (для студентів заочної форми здобуття освіти)

Кількість правильних відповідей	0-11	12-13	14	15-16	17	18-20
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-65	66-72	73-82	83-89	90-100
Кількість отриманих балів	0	6	7	8	9	10

На тестування відводиться 20 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (заліку)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі заліку, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни.

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (**Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти**).

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній вище таблиці.

Залік виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

10. Питання для самоконтролю результатів навчання

- 1.Поняття економіки як науки
- 2.Предмет економічної науки та економіки підприємства як певної галузі науки
- 3.Мікро- та макроекономіка – їх суть та взаємозв'язок
- 4.Сутність поняття «підприємство», його цілі та завдання
- 5.Класифікація підприємств
- 6.Добровільні об'єднання підприємств
- 7.Економічна суть, класифікація та структура основних фондів промислового підприємства
- 8.Методи оцінки основних виробничих фондів промислового підприємства
- 9.Амортизація основних фондів, норми амортизації основних фондів промислового підприємства
10. Види амортизації основних фондів промислового підприємства
11. Показники використання основних фондів підприємства
12. Виробнича програма промислового підприємства, її формування та методи виміру
13. Виробнича потужність промислового підприємства та показники балансу виробничої потужності
14. Поняття і види нематеріальних ресурсів підприємства
15. Нематеріальні активи підприємства та їх склад
16. Ліцензійна угода, ліцензія, види ліцензій
17. Оцінка і терміни зносу нематеріальних активів підприємства
18. Оборотні фонди підприємства
19. Обігові кошти промислового підприємства та їх структура
20. Нормування обігових коштів підприємства
21. Показники ефективності використання обігових коштів підприємства

22. Визначення трудових ресурсів підприємства. Структура персоналу
23. Управління персоналом підприємства
24. Визначення чисельності кадрів підприємства
25. Кадрова політика вітчизняних та закордонних підприємств будівельної галузі
26. Поняття продуктивності праці та методи її вимірювання
27. Показники продуктивності праці підприємства
28. Трудові витрати продукції, норми затрат праці
29. Визначення впливу окремих факторів на продуктивність праці
30. Резерви підвищення продуктивності праці на підприємствах
31. Принципові положення про оплату праці
32. Види заробітної плати
33. Тарифна система оплати праці
34. Форми і системи заробітної плати, їх застосування на підприємствах
35. Відрядна форма оплати праці та її системи
36. Почасова форма оплати праці та її системи
37. Собівартість продукції як економічний показник
38. Класифікація витрат на виробництво підприємства
39. Класифікація витрат на виробництво за економічними елементами
40. Основні калькуляційні статті витрат на підприємстві
41. Кошторис виробництва підприємства
42. Склад витрат виробничої собівартості
43. Шляхи зниження собівартості продукції або послуг на підприємстві
44. Поняття прибутку. Види та методи визначення прибутку підприємства
45. Рентабельність виробництва, виробу
46. Сутність, критерії та показники економічної ефективності виробництва
47. Загальна та порівняльна економічна ефективність витрат на підприємстві.
48. Напрямки підвищення економічної ефективності виробництва на підприємстві

11. Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Економіка підприємства» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою, а також матеріалами, що представлені у середовищі MOODLE. Зокрема, викладачами кафедри підготовлені і видані роботи:

1. Курс «Економіка підприємства» у модульному динамічному об'єктно-орієнтованому середовищі (MOODLE). URL: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=7094>
2. Економіка підприємства : методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни для студентів інженерних спеціальностей / Г. І. Капінос, А. М. Гончарук. – Хмельницький : ХНУ, 2020. – 170 с. URL: <https://msn.khmnu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=482596>
3. Тюріна Н.М., Ведерніков М.Д., Капінос Г.І. та ін. Економіка промислового підприємства: Підручник / За ред. Тюріної Н.М. – Львів: „Новий світ – 2000”, 2008. – 312 с.
4. Економіка підприємства. Методичні вказівки до вивчення курсу для студентів інженерно-технічних спеціальностей денної та заочної форми навчання / Г. І. Капінос, А. М. Гончарук. – Хмельницький: ХНУ, 2019. – 185 с. Електронне видання. URL: http://lib.khnu.km.ua/EL_LIBRARY/vidavn/metod/mtd2019_1e/43%D0%B5/index.pdf
5. Капінос Г. І. Операційний менеджмент : навчальний посібник / Г. І. Капінос, І. В. Бабій. – К. : ЦУЛ, 2013. – 375 с.

12. Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проектор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальновживаних програм і операційних систем.

13. Рекомендована література

Основна

1. Економіка підприємства / Л.Л. Лазебник, В.В. Гурочкіна, Л.В. Слюсарева та ін. ; за заг. ред. Л.Л. Лазебник. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. – 426 с.
2. Економіка підприємства [Текст] : підручник / за заг. ред. Л. Г. Ліпич. – Луцьк : Вежа-Друк, 2021. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Об'єм даних 14,95 Мб. Режим доступу: <http://surl.li/tzknz>
3. Економіка підприємства: Навч. посібник / Михайлов С.І., Степасюк Л.М., Городенко С.В. – 2-е видання. К.: «ЦП «КОМПРИНТ»», 2018. 418 с.
4. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника. – Суми: Університетська книга, 2019. – 864 с. URL: <http://surl.li/tzhvp>.
5. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. – Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. – 700 с. Режим доступу: <http://surl.li/tzijy>

Додаткова

Нормативно-правові документи

6. Господарський кодекс України // Голос України. – 12.03.2003 р. - №45-46.
7. Цивільний кодекс України // Голос України. – 14.03.2003 р. - №49-50.

Підручники, навчальні посібники та монографії

8. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. / І.М.Бойчик. – К.: Кондор -Видавництво, 2016. – 378 с. URL: <http://surl.li/tzifd>
9. Економіка підприємства : методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни для студентів інженерних спеціальностей / Г. І. Капінос, А. М. Гончарук. – Хмельницький : ХНУ, 2020. – 170 с. URL: <https://msn.khmnmu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=482596>
10. Економіка підприємства. Методичні вказівки до вивчення курсу для студентів інженерно-технічних спеціальностей денної та заочної форми навчання / Г. І. Капінос, А. М. Гончарук. – Хмельницький: ХНУ, 2019. – 185 с. Електронне видання. URL: http://lib.khnu.km.ua/EL_LIBRARY/vidavn/metod/mtd2019_1e/43%D0%B5/index.pdf
11. Економіка підприємства: навчальний посіб. для студентів закл. вищ. освіти / Н.М. Колпаченко, Ю.А. Сайчук, В.К. Аветісян та ін. – Харків: Діса плюс, 2019. – 277 с.
12. Економіка підприємства: навчальний посібник / О.І. Лисак, Л.О. Андрєєва, Л.О.Болтянська. – Мелітополь: Люкс, 2020. – 272 с.
13. Економіка підприємства: Підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника. Суми: Університетська книга, 2025. 874 с.
14. Економіка підприємства: Підручник: у 3 т./ за ред. А. В. Непрана, І. Ю. Шевченко. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2024, Т. 1, 537 с.
15. Економіка промислового підприємства: Підручник / [Н. М. Тюріна, М. Д. Ведерніков, Г. І. Капінос та ін.]; за ред. Тюріної Н. М. – Львів: «Новий світ – 2000», 2008. – 312 с.
16. Капінос Г. І. Механізм управління прибутком підприємства / Г. І. Капінос, К. Л. Ларіонова // Modeling the development of the economic systems. – Khmelnytskyi, 2022. – №1. – С. 120-128. URL: <https://mdes.khmnmu.edu.ua/index.php/mdes/article/view/40/30>.
17. Капінос Г. І. Проблеми управління сталим розвитком України в умовах війни / Г. І. Капінос, К. Л. Ларіонова // Modeling the development of the economic systems. –Khmelnytskyi, 2023.– №1. – С. 93-103. URL: <https://mdes.khmnmu.edu.ua/index.php/mdes/article/view/154/134>.
18. Капінос Г. І. Роль кредитування сільськогосподарських підприємств у розвитку аграрного бізнесу та досягненні цілей сталого розвитку України в умовах воєнного стану / Г. І. Капінос, К. Л. Ларіонова // – Modeling the development of the economic systems. –Khmelnytskyi, 2025.– №1. – Khmelnytskyi, 2025.– №1. – С. 78-86. URL: <https://doi.org/10.31891/mdes/2025-15-11>
19. Капінос Г. І. Управління ефективністю функціонування операційної системи підприємства в операційному менеджменті / Г. І. Капінос, К. Л. Ларіонова // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – Хмельницький, 2025, №3. – С. 248-260. [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-342-3\(1\)-36](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-342-3(1)-36).

20. Капінос Г. І. Роль та значення креативної економіки для формування стратегічного розвитку бізнесу / Г. І. Капінос, К. Л. Ларіонова // Development service industry management. – Khmelnytskyi, 2024. – №1. – С. 88-96. URL: <https://dsim.khmnu.edu.ua/index.php/dsim/article/view/89/77>
21. Капінос Г. І. Теоретико-методичні засади реалізації концепції ощадливого виробництва в практиці діяльності промислових підприємств / Г. І. Капінос, К. Л. Ларіонова // Modeling the development of the economic systems. – Khmelnytskyi, 2022. – №2. – С. 173-181. URL: <https://mdes.khmnu.edu.ua/index.php/mdes/article/view/73/60>.
22. Kapinos H. Enterprise Innovation-Driven Development Management Based on the Assessment of Restructuring Capacity / K. Larionova, O. Synyuk, T. Donchenko, H. Kapinos // Science and Innovation. – 2022. – Vol. 18 No. 2. – p. 30-43. (ISSN 2409-9066). URL: <https://scinn-eng.org.ua/ojs/index.php/ni/article/view/111/101>.

14. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека університету. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://library.khmnu.edu.ua/>.
2. Інституційний репозитарій ХНУ. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.
3. Модульне середовище для навчання. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/>.

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Тип (статус) дисципліни	Обов'язкова фахової підготовки
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Восьмий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	5,0
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Очна (денна)/заочна

Результати навчання

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен вміло *використовувати* понятійний апарат; *володіти здатністю* до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; *знати* теоретичні ринкові закономірності та основи побудови економічного механізму роботи підприємства, складові його ресурсного потенціалу, *використовувати* методику його оцінки та шляхи підвищення ефективності використання на практиці; *проявляти визначеність та наполегливість* щодо поставлених завдань і взятих обов'язків; *володіти* навичками використання інформаційних і комунікаційних технологій; *володіти* здатністю діяти соціально відповідально та свідомо; *володіти* здатністю проводити технологічну і техніко-економічну оцінку ефективності використання нових технологій і технічних засобів; *уміти оцінювати* техніко-економічну ефективність виробництва; *застосовувати* теорії та методи економічної науки для розв'язання складних спеціалізованих задач триботехнічного матеріалознавства; *виявляти, формулювати і вирішувати* матеріалознавчі завдання відповідно до спеціальності; *розуміти важливість* нетехнічних (суспільство, здоров'я і безпека, охорона навколишнього середовища, економіка, промисловість) обмежень; *знати* основні групи матеріалів та здатність обґрунтовано *здійснювати* їх вибір для конкретного використання; *знати* принципи, методи та нормативну базу стандартизації, сертифікації й акредитації матеріалів та виробів з них.

Зміст навчальної дисципліни. Предмет та завдання курсу „Економіка підприємства”. Підприємство як суб'єкт господарювання. Виробнича програма і виробнича потужність. Основні виробничі фонди підприємства та їх відновлення. Нематеріальні ресурси та активи. Оборотні фонди та оборотні кошти підприємства. Персонал підприємства. Продуктивність праці працівників. Організація оплати праці на підприємстві. Витрати виробництва та собівартість продукції. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства. Прибуток і рентабельність. Економічна ефективність діяльності підприємства.

Пререквізити – вища математика, інформатика.

Постреквізити – кваліфікаційна робота.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 24 год., практичні заняття – 26 год., самостійна робота – 100 год., разом – 150 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням мультимедійного обладнання, методів проблемного навчання та візуалізації); практичні заняття (бесіда, демонстрування, спостереження, розв'язування задач), самостійна робота (індивідуальне домашнє завдання; опрацювання теоретичного матеріалу).

Форми оцінювання результатів навчання: усне та письмове опитування (самостійні роботи), виконання практичних завдань (задач), тестування, виконання індивідуального домашнього завдання, захист практичних робіт, колоквіум.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Економіка підприємства / Л.Л. Лазебник, В.В. Гурочкіна, Л.В. Слюсарева та ін. ; за заг. ред. Л.Л. Лазебник. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. – 426 с.

2. Економіка підприємства [Текст] : підручник / за заг. ред. Л. Г. Ліпич. – Луцьк : Вежа-Друк, 2021. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Об'єм даних 14,95 Мб. Режим доступу: <http://surl.li/tzknz>

3. Економіка підприємства: Навч. посібник / Михайлов С.І., Степасюк Л.М., Городенко С.В. – 2-е видання. К.: «ЦП «КОМПРИНТ»», 2018. 418 с.

4. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника. – Суми: Університетська книга, 2019. – 864 с. URL: <http://surl.li/tzhvp>.

5. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. – Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. – 700 с. Режим доступу: <http://surl.li/tzjy>

6. Модульне середовище для навчання MOODLE. URL: <https://msn.khmnu.edu.ua/>.

7. Електронна бібліотека університету. URL: <http://library.khmnu.edu.ua/>.

Викладач: канд. екон. наук, доц. Геннадій Капінос